

Cabré: «En la literatura m'hi va la vida»

L'escriptor, autor d'obres com «Senyoria» i «Les veus del Pamano», rep el 42è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

● RAÛL MAIGÍ / Barcelona
«Escriure és una manera d'estimar, de mirar el món. No és un joc, no és cap broma fer literatura, m'hi va la vida.» Jaume Cabré apel·lava ahir a la necessitat íntima

que des de ben jove el va empènyer a l'escriptura per argumentar que la literatura és la seva forma de ser al món. «I en la meua llengua, cosa que per a mi és el més natural», va insistir. Òmnium Cultural l'ha

enlletinat amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes pel conjunt d'una obra «sòlida, madura i reconeguda» –ha estat traduït a 17 llengües–, i «escrita només en català». L'autor va estar acompanyat per

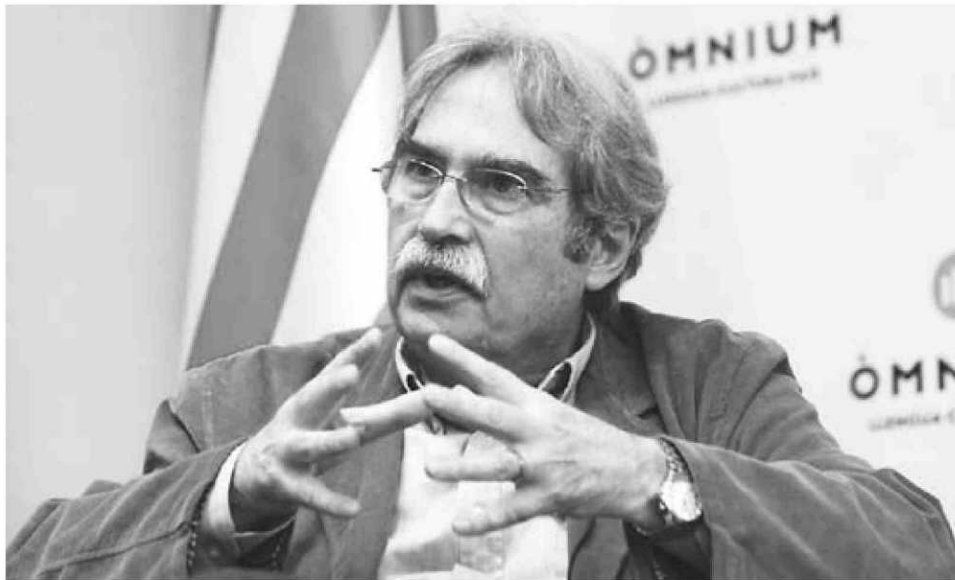
diversos intel·lectuals que han rebut aquesta distinció els darrers anys. La 42a edició obre un nou format del guardó, que s'avança per poder dedicar l'acte de lliurament el 14 de juny a l'obra del premiat.

Jaume Cabré (Barcelona, 1947) va decidir fa 40 anys que la seva única feina havia de ser escriure. Evoca un primer relat amb intenció literària: la descripció del despertar d'un poble. Va perdre el text però el recorda. Al principi, quan acabava de llegir un llibre, es quedava tan neguitós que ell mateix continuava escrivint aquella història. «Em vaig adonar que llegint no en tenia prou.» I des de llavors va fer el possible per guanyar hores per dedicar-les a l'escriptura. En una de les seves obres, *El sentit de la ficció*, es preguntava el perquè d'escriure. «Ho fas perquè no pots deixar de fer-ho.»

Cabré és llicenciat en Filologia Catalana, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i professor universitari. «M'agrada comunicar les meves passions als altres», diu per raonar que mai ha deixat de sentir-se docent a més d'escriptor. Actualment, imparteix un curs de narrativa de l'audiovisual a la Universitat de Lleida. Precisament, la incursió en l'audiovisual i l'escriptura de guions ha estat una de les particularitats en la seva trajectòria literària, que acumula títols d'èxit com *La teranyina*, *Fra Junoy* o *l'agonia dels sons*, *Senyoria*, *L'ombra de l'eunuc*, *Viatge d'hivern* o *Les veus del Pamano*.

Normalitat, sense Estat

Cabré ha viatjat molt els darrers anys promocionant les seves novel·les, i diu que una de les coses que més el satisfà és sentir el reconeixement internacional de la literatura catalana com a «normal», com una més. «Nosaltres tenim el problema de no tenir Estat, i de vegades fins i tot ens és negatiu. Ja m'agradaria tenir un estat propi que vetllés per nosaltres, però tot i així sento que a l'estranger interessa la nostra literatura», explica. *Les veus del Pamano*, la seva obra més reconeguda, s'està traduint també a l'anglès. «Em fa molt feliç que em traduïxin, perquè quan escris el que vols és que et llegeixin», declara.

L'escriptor Jaume Cabré, ahir. A baix, acompanyat, per la presidenta d'Òmnium Cultural, Muriel Casals, alguns membres del jurat i altres guardonats amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. / ÒMI NIUM CULTURAL (RAMON BOADELLA)

«Em fa il·lusió tot, pot ser que augmentin els lectors gràcies al premi, però encara em fa més il·lusió si això els anima cap a la literatura catalana», afegeix.

L'escriptor va agrair el premi a Òmnium i al jurat (el periodista Joaquim M. Puyal va exercir de portaveu) davant d'altres guardonats amb el premi: Montserrat Abelló, Josep Termes, Antoni M. Badia i Margarit, Feliu Formosa i Josep Vallverdú. També va agrair el paper de l'Institut Ramon Llull, i va destacar la importància de la participació en la fira de

Frankfurt de 2007 tant en l'àmbit personal com per trencar la transparència de la literatura catalana.

Sobre la seva joventut per rebre el premi, creu que és molt relatiu i va subratllar que d'altres premiats més grans continuen en actiu, amb trajectòries «consolidades però no tancades». Hi ha hagut altres premiats d'honor més joves, com Vicent Andrés Estellés, Manuel de Pedrolo o Joan Fuster. Ara, diu, torna a tenir pressa: «Tinc moltes coses a dir i hi ha data de caducitat. No puc deixar de treballar.»

Una trucada imprevista

● La bona notícia el va trobar en plena feina. Jaume Cabré sempre relacionarà el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes amb la seva nova novel·la. «Estava escrivint una escena delicada..., i compromesa, quan em va interrompre el telèfon», va explicar ahir l'escriptor. Descol·locat al principi, es pensava que Muriel Casals, presidenta d'Òmnium, li volia fer un encàrrec. Van estar comentant el relleu al capdavant de l'entitat: «No sé si t'he de felicitar o és una desgràcia», va ironitzar ahir l'autor. «Quan torni a aquella escena interrompuda sempre sentiré el telèfon.» Tot i la insistència dels periodistes, Cabré va preferir no donar pistes sobre aquest nou treball, però va explicar que justament en aquell moment, en l'escena interrompuda, es produïa una trucada «molt important» per a la narració. La novel·la pot trigar encara «dos o tres anys».

Nou format per millorar l'acte de lliurament del guardó

● En l'edició de 2010, Òmnium estrena un nou format del premi, avançant dos mesos l'anunci del veredict del jurat. El lliurament del guardó serà en un acte al Palau de la Música Catalana el 14 de juny vinent. Amb aquesta anticipació, l'entitat pretén que l'acte d'homenatge estigui més centrat que mai en l'obra del guardonat. Un acte que sigui variable cada any en funció del treball del premiat i que tindrà l'objectiu de «divulgar més bé la seva obra», amb un «reconeixement a mida», com va explicar ahir Vicent Sanchis, vicepresident de l'entitat.

Òmnium Cultural va instituir el 1969 el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, i el primer guanyador en va ser Jordi Rubió i Balaguer. El reconeixement va sorgir de la proposta de Josep Benet de crear el Gran Premi de les Lletres Catalanes. Maria Aurèlia Capmany, un dels cinc membres del comitè permanent, va instar que el nom fos «Premi d'Honor». El guardó reconeix «a la fidelitat a la cultura catalana i al país», com recordava ahir Muriel Casals, nova presidenta d'Òmnium. Va defensar que el premi ha de ser un «exponent de la dignitat» del país, i va assegurar que «el premi mostra la vitalitat de la cultura catalana, i la llista de possibles guardonats és llarga». El jurat del premi el formen nou persones (que es renoven per terços cada dos anys): Salvador Alegret, Laura Borràs, Margarida Casacuberta, Pilar Garcia, Ramon Pla, Damià Pons, Joaquim M. Puyal, Josep M. Roig i Vicenç Villatoro.

Els darrers anys han guanyat el premi Baltasar Porcel (2007), Montserrat Abelló (2008) i Joan Solà (2009).

Jaume Cabré (Barcelona, 1947), el novel·lista català viu amb més projecció a tot Europa, ha obtingut el 42è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, dotat amb 30.000 euros. La decisió l'ha presa un jurat format pel químic Salvador Alegret; els filòlegs Laura Borràs, Margarida Casacuberta, Pilar Garcia Sedas, Ramon Pla i Arxé i Damià Pons i Pons; el periodista Joaquim M. Puyal; l'historiador Josep M. Roig i Rosich; i l'escriptor i periodista Vicenç Villatoro.

L'acte públic de la concessió no es farà fins el 14 de juny. Òmnium Cultural, l'entitat que convoca el premi, ha fet aquest canvi per poder elaborar un programa de difusió de l'obra i la persona del premiat.

Jaume Cabré és el dotzè novel·lista i narrador distingit amb el premi, després de Salvador Espriu, Manuel de Pedrolo, Mercè Rodoreda, Pere Calders, Xavier Benguerel, Jordi Sarsanedas, Avel·lí Artís Gener, *Tísner*, Josep Vallverdú, Josep Maria Espinàs, Joan Francesc Mira i Baltasar Porcel, si bé en algun cas es va tenir en compte que també eren poetes (Espriu, Sarsanedas) o articulistes (Espinàs, Mira).

Atès que Cabré és nascut l'any 1947, és a dir, de set a trenta anys més tard que els deu darrers premiats (Joan Solà, Montserrat Abelló, Baltasar Porcel, Josep Termes, Feliu Formosa, Joan Francesc Mira, Antoni Maria Badia i Margarit, Josep Maria Espinàs, Josep Vallverdú i Josep Palau i Fabre); atès que es troba en plena joventut creativa; i, finalment, atès que de tots els guardonats desapareguts es té ara la imatge que van tenir de grans, hom podria pensar, a primer cop d'ull, que és el més jove de la llista encetada per Òmnium Cultural l'any 1969 amb Jordi Rubió i Balaguer.

Però, com va recordar Joaquim Maria Puyal en glossar la seva figura durant l'acte de proclamació del veredict, celebrat el dia 8 d'abril a la seu d'Òmnium Cultural, n'hi ha alguns que el van rebre de més joves, com ara Joan Fuster, Manuel de Pedrolo, Vicent Andrés Estellés i Miquel Martí i Pol.

La tria del periodista de ràdio i televisió per a parlar en nom del jurat

Premi a un novel·lista europeu

Jaume Cabré, l'autor de 'Les veus del Pamano', és el nou Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. La festa de la concessió del premi, dotat amb 30.000 euros, es farà el 14 de juny.

no podia ser més escaient. Jaume Cabré ha estat guionista de dues sèries de TV3 creades per Puyal, *La granja* (1989-1992) i *Estació d'enllaç* (1994-1998).

El jurat ha reconegut en Cabré una obra sòlida, rigorosa, sòbria i potent, a més de la seva projecció internacional.

Disset llengües. L'obra de Cabré s'ha traduït a disset llengües, va destacar Joaquim Maria Puyal. La seva presència internacional, potenciada durant els darrers deu anys, és extraordinària. *Les veus del Pamano* s'ha traduït a l'hongarès, castellà, alemany, neerlandès, italià, portuguès grec, romanès, noruec, francès i eslovè. *Senyoria*, al castellà, hongarès, romanès, galleg, francès, italià, portuguès, albanès, alemany i neerlandès. I *L'ombra de l'eunuc*, a l'hongarès, romanès, francès, eslovè i italià.

Per tot això, Jaume Cabré va poder fer seves, durant la intervenció davant els mitjans de comunicació com a Premi d'Honor del 2010, aquestes paraules d'Umberto Eco sobre la llengua europea: "La llengua europea és la traducció."

El mes de febrer passat va fer una ronda americana de presentació de la seva primera obra traduïda a l'anglès, *Viatge d'hivern*, que s'ha publicat als Estats Units com a *Winter Journey*, editada per Swan Isle Press, amb una ajuda econòmica de l'Institut Ramon Llull. L'anglès és l'idioma, ara com ara, menys receptiu a l'obra de Cabré.

El recull *Viatge d'hivern* (2001) aplega catorze relats de continguts molt diversos, localitzats en llocs molt diferents d'Europa i en èpoques allunyades entre si, units per una teranyina de fils conductors que es podrien resumir en un de principal, ha apuntat Simona Škrabec: la lluita contra l'oblit i el repàs a la memòria d'Europa.

L'any 2005, durant dos dies -11 i 12 de novembre-, onze traductors de les obres de Cabré es van trobar a Barcelona per debatre problemes i solucions en la traducció de les obres *Senyoria*, *Les veus del Pamano* i *L'ombra de l'eunuc*. La idea de la trobada va néixer de Cabré mateix, quan va constatar que diversos traductors identificaven un mateix problema de registre lingüístic. Va proposar la trobada en veu alta pensant-la irrealitzable. La trobada va ser organitzada per l'editorial Proa, la Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Ramon Llull.

Jaume Cabré és un dels escriptors més sòlids de la seva generació i, pas a pas, llibre a llibre, ha afermat i ha ampliat la seva projecció i el seu prestigi. Quan una gran part dels novel·listes miren de mantenir viu el seu nom publicant un llibre cada any o dos, però sense aconseguir que els anteriors conservin el tremp passada la foguerada, Cabré pot reeditar més o menys sovint la major part dels seus títols.

La llista de premis obtinguts, especialment a l'obra publicada, és de les més extenses de tots els narradors catalans vius. El premi Crítica Ser-

Jaume Cabré seu per parlar amb els mitjans de comunicació, amb la senyera al darrere, com a guanyador del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, a la seu d'Òmnium Cultural.

ra d'Or l'ha obtingut cinc vegades. També va rebre la Lletra d'Or i el Ciutat de Barcelona per *L'ombra de l'eunuc* i el Prix Méditerranée 2004 a la millor novel·la estrangera per *Sa Seigneurie (Senyoria)*.

La consolidació definitiva del públic lector va arribar a Jaume Cabré, considera Simona Škrabec, ja fa molt de temps, amb la publicació, l'any 1984, de *Fra Junoy o l'agonia dels sons*, obra que va rebre el premi Crítica Serra d'Or, el premi de la Crítica Catalana i el premi Prudenci Bertrana.

La condició humana. Cadascuna de les seves obres, ha observat Sam Abrams, gira a l'entorn d'un aspecte important de la condició humana. Per exemple, *L'ombra de l'eunuc* planteja el tema de la creativitat humana; *Fra Junoy...*, el tema de la llibertat humana i de la intolerància; *Senyoria*, la llei i la justícia; *La teranyina*, la voluntat del poder; *Galceran...*, les passions humanes. I així successivament. Cada obra és completament independent, i, alhora, cada obra forma part integral d'un gran fris, que recorda els grans projectes narratius de novel·listes com Eça de Queiroz o Balzac.

Llicenciat en filologia catalana per la Universitat de Barcelona, catedràtic d'ensenyament mitjà en excedència, professor a la Universitat de Lleida, és membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

Durant molts anys, va compaginar l'escriptura amb l'ensenyament. Més endavant va incorporar una nova faceta professional, la del guionatge televisiu i cinematogràfic. Tot i que darrerament es dedica gairebé exclusivament a escriure, no ha sabut abandonar l'ensenyament: imparteix un curs de narrativa de l'àudio-visual a la Universitat de Lleida. Ara com ara, la seva feina literària se centra en la novel·la i el relat; però també ha publicat teatre i un parell de llibres de reflexió sobre l'escriptura i la lectura.

Jaume Cabré ha arribat a l'escriptura a través de la lectura. "Com a lector –ha dit–, obrir un llibre es converteix en l'acceptació de la invitació

DANI CODINA

Joaquim Maria Puyal parla, en nom del jurat, dels mèrits de l'escriptor premiat. Asseguts al fons, Jaume Cabré i Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural.

que en fa l'autor a entrar en el món de les seves reflexions i dels seus plantejaments estilístics. De la mateixa manera, escriure, per a mi, és la possibilitat de posar en ordre la meua vida interior i abocar, amb l'ajut de la gran metàfora que és la literatura,

allò que penso, que m'amoïna, que temo, que espero, que m'alegra o m'entristeix.”

Amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, Òmnium Cultural –va dir la seva presidenta, Muriel Casals– vol fer conèixer referents de la nostra

cultura, tant literària com científica. És també un premi a la fidelitat a la cultura catalana i al país, i un premi que mostra la vitalitat de la cultura catalana.

Lluís Bonada

Jaume Cabré, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2010

ACN // 08.04.2010 11.59 h ■ Ref. 540788

Barcelona (ACN).- L'escriptor Jaume Cabré (Barcelona, 1947) ha estat distingit amb el 42è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2010 per la seva ficció literària catalana i al país. El jurat també ha destacat la importància i l'exemplaritat de la seva tasca intel·lectual, que ha contribuït a la vida cultural dels països catalans. Cabré és llicenciat en Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona (UB) i membre de la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Al llarg de la seva trajectòria ha compaginat l'escriptura amb l'ensenyament. La novel·la i el relat han centrat bona part de la seva tasca literària i també és un habitual col·laborador de la premsa escrita.

■ 08.04.2010 11.59 h // ACN ■ Ref. 540788

El guardó, atorgat per Òmnium Cultural, es lliurarà en una cerimònia al Palau de la Música el proper 14 de juny.

■ 08.04.2010 14.26 h // V. Gumà / E. Rosanas // ACN ■ Ref. 540842

Jaume Cabré, que ha saludat un per un els anteriors guardonats que estaven presents a l'acte, s'ha mostrat molt agraït pel guardó però reconeixent que quan la presidència d'Òmnium Cultural el va trucar per comunicar-li, estava escrivint una escena d'una novel·la –que ha bromejat assegurant que publicarà en 2, 3 o 5 anys- amb la que li va pensar que 'feia broma'.

'Sempre m'he considerat un mestre de professió però escric cada dia perquè no puc fer una altra cosa', ha explicat Cabré, que assegura que fa 40 anys que escriu i que començar per necessitat, continuant les històries que llegia als llibres.

El compromís de Cabré afirma que no és amb l'editor, ni amb el país, ni amb la família sinó amb allò que escriu i l'únic lligam i compromís que té amb l'obra és la llengua. 'L'obra és la llengua i he de ser fidel o infidel, i l'he de treballar, no puc pensar en cap altra cosa i, de manera natural, sé que només ho puc fer en català', ha assegurat.

Cabré, que assegura que quan era jove tenia pressa, la pressa 'pròpia del jove', ha dit que ara escrivia sense aquella 'pressa literària', malgrat que ara té una pressa existencial, de tenir 'moltes coses a dir i tenint present que hi ha una data de caducitat'.

Joaquim Maria Puyal ha destacat la solidesa i maduresa de l'obra de Jaume Cabré, avalada al seu entendre, per la gran quantitat de premis que ha rebut. 'La seva obra en català i només en català ha mantingut la dignitat de la llengua i la coherència personal i ha tingut clara la idea de tot el que podia dir en una llengua', ha sentenciat que ha qualificat d'extraordinària la projecció de la seva obra, traduïda a disset llengües.

Puyal ha dit de Cabré que pertany a una generació que ha arribat a la maduresa però que manté la vitalitat de ser 'plenament actius', un fet que contribueix a la sensació de 'vitalitat' del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Canvi de format del premi

L'acte de lliurament del guardó tindrà lloc al Palau de la Música el proper 14 de juny. Aquesta edició, el jurat s'ha reunit dos mesos abans de l'acte d'homenatge i ha fet el veredict amb l'objectiu que l'acte d'homenatge giri més entorn al guardonat, tant a niell artístic, de contingut, de difusió i de projecció de l'obra.

Així, es vol aconseguir assolir millor l'objectiu principal del premi: deivulgar l'obra i la trajectòria del guardonat.

El Premi d'Honor de les Lletres Catalanes va ser instituït per Òmnium Cultural, a proposta de la seva Junta Consultiva, l'any 1969. Anualment, és atorgat a una persona per la seva obra literària o científica, escrita en llengua catalana, i per la importància i exemplaritat de la seva tasca intel·lectual, hagi contribuït de manera notable i continuada a la vida cultural dels Països Catalans.

■ **Descarregar totes les imatges** [qualitat alta](#) [qualitat baixa](#)

■ **Àlbums relacionats amb la notícia** ■ [Àlbum 9085](#) ■ [Àlbum 11971](#)

Àlbum 9085

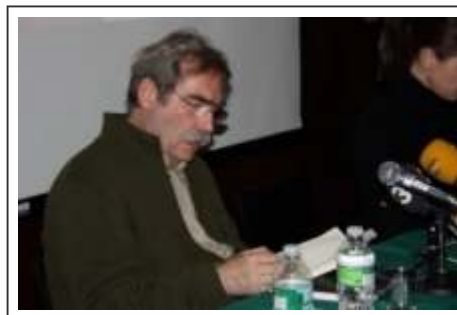

23.02.2010 06.22 h | Salvatierra, Isaac
L'escriptor Jaume Cabré durant la presentació del llibre 'Winter Journey' a Nova York.

[Descarregar:](#)

[qualitat alta](#) [qualitat baixa](#)

Àlbum 9085

23.02.2010 06.22 h | Salvatierra, Isaac
L'escriptor Jaume Cabré durant la presentació del llibre 'Winter Journey' a Nova York.

[Descarregar:](#)

[qualitat alta](#) [qualitat baixa](#)

Àlbum 11971

08.04.2010 14.24 h | Gumà, Violeta
L'escriptor Jaume Cabré, guanyador del 42è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, conversant amb lingüista Antoni Maria Badia i Margarit, que també aquest guardó.

[Descarregar:](#)

[qualitat alta](#) [qualitat baixa](#)

Àlbum 11971

Àlbum 11971

Àlbum 11971

Àlbum 11971

08.04.2010 14.24 h | Gumà, Violeta
El periodista Joaquim Maria Puyal i Antoni Maria Badia i Margarit.

Descarregar:

[qualitat alta](#) [qualitat baixa](#)

d'Honor de les Lletres Catalanes.

Descarregar:

[qualitat alta](#) [qualitat baixa](#)

Àlbum 11971

08.04.2010 14.24 h | Gumà, Violeta
Anteriors guanyadors del 42è Premi d'Honor de les Catalanes.

Descarregar:

[qualitat alta](#) [qualitat baixa](#)

■ 08.04.2010 11.59 h // ACN ■ Ref. 540788

[Accés a tots els vídeos](#)

■ 08.04.2010 13.24 h // Rosanas, Elisenda // ACN ■ Ref. 540817
Joaquim Maria Puyal explica perquè s'ha donat el premi a Jaume Cabré.
Durada : 36 s

■ 08.04.2010 13.24 h // Rosanas, Elisenda // ACN ■ Ref. 540817
Jaume Cabré explica per què escriu i per què escriu en català.
Durada : 48 s

■ 08.04.2010 13.24 h // Rosanas, Elisenda // ACN ■ Ref. 540817

Jaume Cabré parla sobre la pressa que tenia per publicar quan era jove i ara.
Durada : 44 s

TT Traducció a

[Español](#) |

acn © 2010 Intracatalònia, SA | Tots els drets reservats

